

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת במדבר, תשפ"ד

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 8:08	Minneapolis, MN - 8:34
Brooklyn, NY - 8:02	Miami, FL - 7:49
Chicago, IL - 7:58	Monsey, NY - 8:04
Houston, Texas - 7:59	Montreal, Quebec - 8:17
Johannesburg, S. Africa - 5:05	Passaic, NJ - 8:03
Lakewood/Deal, NJ - 8:01	Toronto, Ontario - 8:34
London, UK - 8:52	Yerushalayim - 7:04
Los Angeles, CA - 7:41	Zurich, Switzerland - 8:56

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

ראש חודש סיון שחל בע"ש

ידוע על חדשים אלו שהיו בהם צרות של מסעי הצלב. וכתב מג"א רפ"ד ח' שאומרים אב הרחמים גם בשבת מברכין ר"ח אייר וסיון משום הגזירות בימים אלו. (אבל מנהג בעלז דשבת מברכים סיון אין אומרים אב הרחמים, משום שבועות. וע' משנ"י ח"י ס"ה).

והנה בתוך הקהלות הקדושות ההם היה גם וורמייזא. וע' מ"ב ת"ח א' בשם מג"א על ק"ק ווירמייז"א נהגו להתענות בר"ח סיון מפני הגזירות תתנ"ו שהיו שם, וכתב רמ"ע מפאנו שלא ללמוד משם לשאר דוכתי. וע' ב"י תקע"ט. ולא נתברר בדבריהם אי איירי על תענית שעות או כל היום.

אך ע' ס' מנהיג ק"ק ווירמייז"א ס' צ"ט עמ"ק ק"ז מפורש שנהגו להתענות עד שעה אחר חצות ואח"כ אכלו ובירכו עם יעלה ויבא.

ובמג"א ת"י"ח כ' דדין תענית שעות בר"ח תולה במח' ב"י ורמב"ם אי תענית ר"ח הוי דאורייתא או דרבנן, דדברבנן מותר תענית שעות כדמוכח בעירובין בשם מג"א ע"א. ולפי המג"א דבר"ח מותר תענית שעות, א"כ צ"ל דכשמשקשה הגמ' בתענית י"ז ע"ב למה לי מגילת תענית לאסור ר"ח ניסן, והלא בלא"ה אסור משום ר"ח, ולא ת"ל הגמ' דר"ח אין אוסר תענית שעות מוכח דגם מגילת תענית אין אוסר תענית שעות.

וע"ש בב"ה שטען דלא התיר הגמ' תענית שעות אלא כשחל בט' באב אבל לא סתם תענית שעות. (וכעין דבריו, כ' שם תוס' דמה שהתירו ביו"ט דרבנן להתענות בערב היום, אין זה אלא כשחל בתענית, ולא סתם להתענות). ומ"מ מודה הב"ה לדברי הרמ"א ס' תק"פ שיתענה בר"ח ניסן ואב תענית שעות, כיון שהם קביעות תענית, לכן דומה לט' באב ואז מותר תענית שעות ביו"ט דרבנן כר"ח.

ולענין ר"ח סיון ע"ש ס' מנהיג ק"ק ווירמייז"א אם חל ר"ח סיון בע"ש (כמו שנה זו) נהגו שם שג' שעות אחר חצות היום כבר התפללו מנחה ומערב ועשו קידוש ואכלו. וע' שבו"י ח"ב ו' שהיה רב שם תע"ה עד תע"ח (ואח"כ היה אב"ד מיץ ונפטר שם תצ"ג, ואחריו בא לשם הפנ"י, ומשם עבר ת"ק לפפ"מ, ומשם ברח לוורמייזא, ע' לקמן) ומתנגד למנהג זה. ואף שנהגו כן מימות עולם, ובימי החו"י זקנו בעל חוט השני. וע' מקור חיים מהחו"י בקיצור הלכות ס' תצ"ב כל המנהגים מכ"ג אייר ואילך, ושם על ר"ח סיון אם חל בע"ש מתענים עד ג' שעות אחר חצות ואז מקבלים שבת ככל משפטו. ומשמע גם עם מעריב. וע"ש ס' רל"ג ד"ה דעביד כמר, שכתב דא"א ליישב מה שאנו מקדימים ומתפללים לפעמים יותר מג' שעות לפני הלילה. (וכתב שבו"י דמעיקרא היה המנהג להתפלל מעריב אחר פלג, וברבות השנים הקדימו יותר ויותר).

(וע"ש שבו"י ס' קפ"ח בעד שאר מנהגים שלהם). וע"ש שהיה צווח ככרוכיא ואין משגיח ב'י. ואף שהוא פירש ולא התפלל עמהם גם על זה צווחו עליו וטענו כי זה מנהג קדמון.

(וע"ש שבו"י בשאלה ש"א ליישב המנהג את"ל כי פלג המנחה הוא שעה ורבע לפני שעה שש אף ביום שמתארך הרבה יותר, ובתשובה הביא דעות תרוה"ד לבוש, ושבו כתב דאפילו נימא כדעה שלישית מכרעת על שעות שוות עדיין אין מיושב מנהג וורמייזא. ועיקר מה שצידד על שעות שוות, ע' מו"ק ס' רל"ה לחזק שיטה זו).

וע' פנ"י בסוף ספרו במהדר"ב, וגם הוא היה דר שם אחר שבו"י, (בשנת תקל"ד תקט"ו) שהביא דברי שבו"י (וכנראה נשאר המנהג לעשות כן וכמו שהעיד השבו"י עצמו) וכתב נגדו מאי כל הרעש הגדול לבטל מנהג קדוש זה כזה שקרוב הדבר שהיה קודם זמן רש"י ותוס' וכו' ואפשר שמעיקר דין הגמ' כך וכו' לקיים מנהג קדוש זה שנתייחד ע"י קדמונו וכו' ושיש לסמוך על זה אפילו שלא בשעת הדחק. וע"ש דלא גרע ממנהג שכתב תרוה"ד. וע"ש פנ"י שאחר הלילה יאמרו ק"ש ולענין שמו"ע תולה על זמן הקטרת אימורין. וע"ש נידון לענין זכירת יצ"מ בלילה.

וע' שו"מ רביעאה ר"א ד"ה והנה למנהג זה מה יעשו בלילה.

ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית אבותם מן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל (א, מה)

מורנו הגאון הרב אליהו ברוך פינקל צללה"ה היה רגיל לומר על כך: רואים אנו מדברי הרמב"ן הללו את חשיבות ענין שימת עין לטובה. מלבד הברכה והתפילה שיש בכך, הרי עצם שימת העין לטובה נותנת זכות וחיים, וכלשון הכתוב (ירמיהו כד, ו) ושמתי עיני עליהם לטובה והשיבותים על הארץ הזאת וגו'.

והנה כשם שמצינו שעין הרע גורמת מיתה, כמבואר בגמ' ב"מ (דף ק"ז ע"ב) דרב עלה לבית הקברות ולחש על כל קבר וקבר להבין באיזו מיתה מת, ואמר תשעים ותשעה מתים בעין הרע ואחד בדרך ארץ, הרי כן הוא הדבר לאידך גיסא, ואדברה מידה טובה מרובה, והוה דברי

(משלחן רבי אליהו ברוך)

הקשה הרמב"ן מה הטעם למצווה זו של ידיעת מספר בני ישראל? ותיריך וז"ל: "אולי להודיעם חסדו עליהם, כי בשבעים נפש ירדו אבותיהם מצרימה ועתה הם כחול הים כך וכך בני עשרים וגו', וזהו שאמרו רבותינו מרוב חיבתם מונה אותם כל שעה."

עוד תירץ הרמב"ן וז"ל: "כי הבא לפני אב הנביאים [משה] ואחיו קדוש ה' [אהרן], והוא נודע אליהם בשמו, יהיה לו בדבר הזה זכות וחיים, כי בא בסוד העם ובכתב בני ישראל וזכות הרבים במספרם, וכן לכולם זכות במספר שימנו לפני משה ואהרן כי ישימו עליהם עינם לטובה, יבקשו עליהם רחמים ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים."

אהבת התורה ואהבת חינוך

סיפר מורנו הגאון רבי בנימין פינקל שליט"א:

כל חייו של מרן ראש הישיבה הגאון הרב אליעזר יהודה פינקל צללה"ה היו מסכת אחת של אהבת התורה ואהבת לומדי התורה. מפורסמת היא הכמיהה שלו לשמוע כל דבר תורה והממון הרב שפיזר כדי לעודד את לומדי התורה לעמול ולחדש עוד ועוד חידושי תורה.

זכורני מעשה שהיה עם אברך תלמיד חכם בירושלים שלא למד בישיבה הקד'. למרות שבדר"כ גם לומדי התורה שלא למדו בישיבה ואשר נמנו על כל החוגים והמגזרים היו מגיעים למרן לצוק"ל להשמיע באזניו מחידושיהם והיו מקבלים ממנו תמורה כספית, אברך תלמיד חכם זה אשר הלך בדרך רבותיו נטורי קרתא דירושלים נמנע מלהיכנס למרן לצוק"ל.

מרן ראש הישיבה צוק"ל הכיר את אותו אברך וידע שעמל הוא בתורה מתוך הדחק. באחד הימים, כאשר אחד מידידיו של אותו אברך הגיע להשמיע באזני מרן מחידושי תורתו, נתן מרן לצוק"ל בידי תמורה כפולה ואמר: זה גם עבור אותו אברך ידיך, אע"פ שהוא לא מגיע לומר לי את חידושו אבל יודע אני שלומד הוא ומחדש חידושי תורה בהתמדה גדולה.

הכנה לקבלת התורה

אמונה ובטחון - יסוד ההכנה לקבלת התורה

כתי' (במדבר א' א') 'וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד' וכו' וכתב הרמב"ן 'ובזה הספר יבואר המצוות שנצטוו בהם בעמדם במדבר ובנסים הנעשים להם לספר כל מעשה ה' אשר עשה עמהם להפליא ע"כ.

והנה בעיקר עסק מסעם במדבר ובקורות אותם מצינו בדברי רבינו בחיי (שמות יג' ז') בזה"ל 'ודע כי כל ענייני ישראל ומקריהם במדבר הכל היה נסיון גמור, כדי שיגדלו נפשם השכלית במדרגות הבטחון שהוא שורש האמונה, כדי שיהיו ראויים לקבל התורה, ולסבה זו קרע להם את הים כמדת עברם לתוכו ולא בבת אחת, גם אחרי צאתם מים סוף אל מדבר שור ובאו למרה וכו' וגם ירדת המן דבר יום ביומו ולא לימים רבים הכל נסיון גמור, כעניין שכתוב 'ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו' כל העניינים האלה היו נסיון גמור כדי לקבע בנפשותם מדת הבטחון' ע"כ.

למדים אנו מדבריו יסוד מוסד, כי הניסיונות של המדבר באו להם לישראל, רק כדי שאט-אט ירגילו עצמם במידת הביטחון, שהיא היא התנאי הראשון להיות ראוי לקבלת התורה. (במאמר המוסגר פרק שלם יש להקדיש לכך שאין נעשה בוטח ברגע אחד. ורואים אנו כי הקב"ה לא מביא ישועה לאדם בבת אחת. והזוכה שעניינים לו ולב בקרבו מבחין בכך שהקב"ה מרגילו במידת הביטחון.)

כן הוא העולה מדברי אדוננו הגר"א זיע"א (אבני אליהו) על מה שאנו חותמים בתפילה 'משען ומבטח לצדיקים' וז"ל 'משען ומבטח לצדיקים, גם שהוא מבטח לצדיקים הבוטחים בו ונותן שאלתם לאחר זמן, קודם יבוא שאלתם הוא משען להם שלא יאבדו בטחונם בו יתברך, כמו שמצינו במצרים קודם צאתם הראם נפלאות שישענו בו ויצאו בריש גלי, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה, וכן באחשורוש קודם שנתלה המן הראה להם גדולת מרדכי אשר קרא לפניו ברחובות ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו, סעד אותם בבטחונם קודם יצאו מאפלה לאורה שיקבלו את התורה פעם שנית בבטחון גדול ובלב שמח" ע"כ.

הרי שחידד עוד את מעלת הבטחון ולימדנו שמידה זו יסוד היא בדרךם של הצדיקים, ותנאי היא כדי להיות 'ראוי' לקבלת התורה. ויש להתבונן מהו באמת ההקשר הזה בין קבלת התורה ותלמודה למידת הבטחות, ומפני מה זה כך.

נעשה ונשמע - מידת הביטחון של תורה

ובהקדם נתבונן באשר היה במעמד מתן תורה, שחזר הקב"ה ושאל באומות וביקש להעניק להם את התורה, ושאלו מה כתיב בה, וישראל שקיבלוה היה זאת ללא כחל ושרק ובלא שאלות כמבואר בדברי הספרי (דברים מג').

'ויאמר ה' מסיני בא, כשנגלה הקב"ה ליתן תורה לישראל לא על ישראל בלבד הוא נגלה, אלא על כל האומות, בתחלה הלך אצל בני עשיו ואמר להם מקבלים אתם את התורה אמרו לו מה כתוב בה אמר להם לא תרצח. אמרו לפניו רבוננו של עולם כל עצמו של אותו אביהם רוצח הוא ולא הבטיחו אביו אלא על החרב אין אנו יכולים לקבל את התורה'

'הלך לו אצל בני עמון ומואב ואמר להם מקבלים אתם את התורה, אמרו לו מה כתוב בה, אמר להם לא תנאף. אמרו לפניו רבוננו של עולם כל עצמם של אותם האנשים אינם באים אלא מניאוף, אין אנו יכולים לקבל את התורה'

'הלך לו אצל בני ישמעאל אמר להם מקבלים את התורה אמרו לו מה כתוב בה, אמר להם לא תגנב, אמרו לפניו רבוננו של עולם כל עצמם

של אותם אנשים אינם חיים אלא מן הגנבה ומן הגזל, אין אנו יכולים לקבל את התורה. לא היתה אומה באומות שלא הלך ודיבר ודפק על פתחה, אם ירצו ויקבלו את התורה, ואחר כך בא לו אצל ישראל אמרו לו נעשה ונשמע"

הרי שהאומות מבקשים לדעת 'מה כתוב בה' האם התורה מתאימה להם ומשנוכחים הם לדעת כי התורה מחייבת ומצווה את שאינו הולם את דרכם הרעה, מסרבים הם לקבל את התורה, לעומתם כשבא לו אצל ישראל מיד הקדימו נעשה לנשמע. ומכאן צריכים אנו ללמוד רוחב דעתם של חז"ל אשר הדגישו לנו כי אבותינו זכו לקבל את התורה מפאת שבטחו בהקב"ה, ולא כאומות שבדקו אם התורה מתאימה עם אורחותיהם הרעים, אלא היו בודקים אם חיייהם מתאימים על פי התורה, ולא להיפך ח"ו.

וכבר בגמ' (שבת פח.) ההוא צדוקי דחזייה לרבא דקא מעיין בשמעתא ויתבה אצבעתא דידיה תותי כרעא וקא מייץ בהו וקא מצען אצבעתא דמא. א"ל עמא פזיזא דקדמיתו פומיכו לאודניכו אכתי בפחותיכו קיימיתו ברישא איבעי לכו למשמע אי מציתו קבליתו ואי לא לא קבליתו א"ל אנן דסגינן בשלמותא כתיב בן תומת ישרים תנחם הנך אינשי דסגן בעלליותא כתיב בה וסלף בוגדים ישדם.

הרי שרואה אותו צדוקי את רבא בהתעמקותו בתורה, ידיו תחת יריכיו ודם זב מאצבעותיו. ומבחין הוא שבשעת לימודו מרוב שקיעות עמוקה, ומבלי משים נחבלו ידיו, ואז סנט הוא בו 'עמא פזיזא' וע"ז השיבו רבא כי הצדוקים שחיים הם בחשבונות של כן ולא אזי הם בבחינת סילוף ועיוות 'סלף בוגדים' אך אנו הצועדים בתמימות ובוטחים בקב"ה ויודעים שמצוותו ותורתו הגונה היא לנו לחיות בה, ובוטחים אנו בה, נתקיים בנו תומת ישרים תנחם.

נמצינו מדברי רבא הנ"ל שהרגיל הקב"ה את עמו ישראל במידה זו של בטחון בעצם מעמד קבלת התורה, ובעזה"י נבאר עוד בזה.

מלאכים, גיבורי כח

בנותן טעם להזכיר את דברי מו"ח מרן ראש הישיבה הגר"ח שמולאביץ צוק"ל לשמו ולזכרו תאוות כל נפש, שכתב לבאר (שיחות מוסר מאמר סט') בזו המידה ויסודה, דלגבי שנת השמיטה כתי' 'ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לד' שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר' ובמדרש (ויק"ר פ"א א') 'ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמע בקול דברו, אמר ר' יצחק אלו שומרי שביעית בנוהג שבעולם אדם עושה מצווה ליום אחד לשבת אחת לחודש אחד שמה לכל ימות השנה, ודין חמי חקליה ביירא כרמיה ביירא ושתיק, (רואה כרמו ושדהו שוממים ושותק) יש לך גיבור גדול מזה"

וביאר כי בכוחו של אדם להתגבר על יצרו יום או יומיים ובהתחזקות יתר שבוע או חודש, אך שנה שלמה לראות את עמלו הפקר לכל וכל דכפין יתי ויאכל, לראות את כל זאת ולשתוק, זה למעלה מכח בן אנוש, שהרי כל התחזקות וקבלה של אדם נחלשת במשך הזמן, אין זאת אלא כי שומרי שביעית המה מלאכים, 'מלאכיו גיבורי כח עושי דברו'.

ועפ"ז ביאר מה שאחז"ל (שבת פח.) "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול מי גלה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו, דכתיב ברכו ה' מלאכיו גיבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו, ברישא עושי והדר לשמוע"

וכך ביאר דלמדנו שסוד גבורתם של ישראל היא גבורת מלאכים המקדימים עשיה לשמיעה, מחמת שבן התמותה מטבעו אין בו את הגבורה להיות מוכן ועושה טרם ידע וישמע את שנדרש ממנו, וזהו כח בבחינה של מלאכים, והוא הכח של שומרי השביעית שאין שואלים 'מה נאכל' ובגיבורים כאלו אין היצר שולט כלל.

זהו שתיקנו חז"ל שנחזיר לעצמנו יום יום בה בשעה שאנו מבקשים תורה, שהזכות בכוחו נהיה ראויים ל'להבין ולהשכיל' זו אך ורק בזכות 'אבותינו שבטחו בך' נמצים אנו שזה אשר אינו במהות זו, הרי ששואל הוא 'מה כתיב בה', וממילא אין הוא בקבלת התורה.

כדברים הללו מדגיש אדוננו הגר"א זיע"א (אבן שלמה ריש פ"ג) "ועיקר הכל הוא הביטחון, ומי שמחוסר בטחון אין תורתו מתקיימת בידו"

'חלולים לשמוע' לשעה ולדורות!

ובחשיבות המידה הזו לשעה ולדורות אם חפצים אנו לקבל את התורה בימינו, למדנו בדברי רש"י (תהלים מ' ז') עה"פ "אשרי הגבר אשר שם בה' מבטחו וכו'. רבות עשית אתה ה' אלקי נפלאותיך ומחשבתיך אלינו אין ערוך אליך. וגו' אזנים כרית לי עולה וחסאה לא שאלת אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי"

ופרש"י "זבח ומנחה לא חפצת ביום מתן תורה כעניין שנאמר ועתה אם תשמע בקול ה' וכו' כרית - עשיתם חלולים לשמוע". וזה כשאמרו נעשה ונשמע.

ומדבריו למדים אנו ש'עשיתם חלולים לשמוע' מכוון אשעת מתן תורה, אז הקדימו ישראל נעשה לנשמע, והטו הכל אוזניהם בשביל לקבל על עצמם עולה של תורה. זו הייתה השעה של 'אבותינו שבטחו בך'. היום כאז, ניתן להבין תורה רק על ידי 'אזנים כרית לי' - מידת הביטחון מוחלטת של 'נעשה ונשמע' והשייך בבחינה של פרשה זו דנעשה ונשמע, הרי שקונה הוא בעצמו את מידת הביטחון בכך, ונעשה ראוי בכך לשמוע את קולה של תורה.

הנה עתה סמוך ונראה ליום מתן תורתנו, יש לדעת דאין המדובר רק בזכר להימים ההם, כי אם בכל שנה ושנה מתרחש ממש כמובא בדברי הרמח"ל (דרך ה'), האריכו בזה.

והנה נפסק להלכה (או"ח סי' תס"ח) שאין להקזיז דם בעיו"ט וביארו דזאת מחמת שלא יבוא להקזיז דם אף בערב שבועות, ושם זו שעת סכנה, ומקור הדברים מהגמ' (שבת קטס:) ד'גזרו רבנן אכולהו מעלי יומא טבא משום יומא טבא דעצרת דנפיק ביה זיקא ושמיה טבוח דאי לא קיבלו ישראל תורה הוה טבח להו לבישריהו ולדמיהו'

היינו שבעת שכפה הקב"ה עליהם הר כגיגית היה זה זמן של סכנה, ויש לנו להבין מאי שייך זה לזמנינו, ומדוע עכשיו אסור להקזיז דם בערב יו"ט, רק הביאור מחמת שבזמן הזה מתרחשת קבלת התורה ממש, ואם אין מקבלים הרי שזיקא ושמו טבוח רח"ל קיים, ולכן אסרו להקזיז דם עיו"ט. ולמדים אנו כי 'עשיתם חלולים לשמוע' הרי שזה לדורות כלשעה, ובכוחנו לזכות כאז כן עתה, לקבל את התורה ממש, ולהיות כמלאכים האומרים נעשה ונשמע, מכח 'אזנים כרית לי' ומי שינצל זאת הרי שעולה ומתעלה.

ובחסד ה' עלי, זכיתי זה למעלה מיובל שנים, מידי שנה בשנה עם הקרב היום הגדול הזה, שהייתי נוסע אל אחינו שבגולה, ואף בזמנים של קושי הייתה רעיתי הרבנית ע"ה ממריצה ונוטלת על שכמה עול גדול, ובלבד שלא יגרע מחיזוקם של בני הקהילות שם, באומרה שא"א לוותר על חיזוק גדול זה, ופעמים רבות שאלו לי מה העניין הגדול דווקא בשבועות, אך הנה היות שאז מתרחשת קבלת התורה, וכל אחד יכול לזכות, הרי שמתקיים בהם 'אזנים כרית לי עשיתם חלולים לשמוע' ונקל להרוצה בכך להיות מושפע, ובעיני ראיתי ב"ה יצאו ובעז"ה עוד ייצאו משם תלמידי חכמים אמיתיים, מדקדקים בקיום המצוות ומנצלים את זמנם, בוטחים כמלאכים שאינם שואלים. זוהי הדרך, הרוצה בכל לבו ילך בה.

וע"י "כי בשם קדשך בטחנו" אזי בעזה"י בוודאי נזכה עם הביטחון הזה ל'נגילה ונשמחה בישועתך'.

עוד ביאר דממצווה זו למדים אנו על רוממות מעלתם של ישראל, שהלא מצווה זו לא ניתנה רק ליחידי סגולה בקרב ישראל, כי אם לאומה כולה בכל דור ודור, דכל אחד מצווה בציווי הראוי למלאכי רום גיבורי כת. עכת"ד

אם זכרוננו אינו מטעני, ראיתי משמו של ר' זושא זצוק"ל דפשוט הוא לכאור' שהקב"ה יוסיף מברכתו, שהרי הסתכל באורייתא וברא עלמא, א"כ בשנה זו שאין עובדים מה יאכלו, ומן הפשוט הוא שציוותי את ברכתי, ומדוע צריכים אנו להבטחה, אך האמת דזה המובן מעצם ציווי התורה, שלא לעבדה כי ממילא יהיה ברכה, זהו רק אצל הבוטח הוא השותק אכן מובטח הוא בכח שתיקתו ובטחונו, והמדובר הוא וכי תאמרו מה נאכל וכו', היינו שלא בטח כ"כ ולא שתק, אזי לכאור' אינו בכלל ברכה, וצריך הוא הבטחה מיוחדת שאעפ"כ יהיה בכלל 'ציוותי את ברכתי'. כי יסודה של תורה היא כאמור בבטחון כנ"ל.

ואולי זו כוונת חז"ל "דין חמיה חקליה בירא ושתיק כרמיה בירא ושתיק" היינו אינו שואל ודו"ק.

'אבותינו שבטחו בך. ותלמדם חוקי חיים'

הנה מידי יום אנו מבקשים על לימוד התורה בתפילת 'אהבה רבה' "אבינו מלכנו בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים". היינו שזכו אבותינו ללימוד חוקי חיים בזכות הביטחון שבטחו בו בהקב"ה, ואנו ממשיכים ומבקשים "כך תחנונו ותלמדנו אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד" וממש כתפילת חולה מסוכן הזקוק לרפואה כן אנו מבקשים ומפילים תחינתנו ש'אבינו אב הרחמן' יחון אותנו בבינה להבנת רזיה של תורה. וכי בשל מה, ובזכות מי, "בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים".

ומעודי הוקשה לי, היכן בדיוק מוצאים אנו בנוגע לתורה כי 'אבותינו בטחו בך' על מה אפוא מדובר, אם המכוון הוא באופן כללי על מידת הביטחון של אבותינו, אזי מה עניינו כלל לתורה.

ונראה ש'אבותינו שבטחו בך' מדובר בייחוד על מידת הביטחון שנתגלתה בסיני, בעת מתן תורה, שעה שאמרו כאחד נעשה ונשמע, ולא שאלו מה כתיב בה. רק מכח פעולה זו של ראשונים, מתחננים אנו אפוא לדורות שיחון אותנו הקב"ה בהבנת תורתו, ויאיר עינינו באורה, כי אף אנו 'בשם קודשו בטחנו' ומפני שאנו בוטחים באופן מוחלט, ואין אנו שואלים ומהרהרים אחריה, בזכות זה נזכה ל'נגילה ונשמחה בישועתך'.

ביטחון מוחלט הוא תנאי לתורה

והדברים הללו יש בהם מחייב מחד וזכות מאידך. והוא שכדי לקנות המעלה ולהיות 'בן תורה' הראוי לזכות בתורה, וכדי שתהא לנו שייכות עמוקה אליה, הרי שלזכות לזה, אין זאת רק על ידי מידת הביטחון.

בכל דור ודור, עת ושעה, כהעת הזו, מציב הקב"ה לפנינו ניסיונות, והמה המעלות להתעלות בהם. תמיד קמו עלינו וכשלו, אך עיקר הניסיון הוא האם יסית הדבר את עיקר מחשבתנו וכוחנו מעסוק בתורה הקדושה.

ועלינו לזכור ולחדד זאת, כי זה החושש וסופק כפו על ירכו, בחשש 'אוי מה יהיה עלינו' הרי שכבר נמצא הוא מחוץ לעניין, ואינו שרוי כולו בתורה, וכבר לא יוכל לזכות ולהבין את התורה כפי דרגתו הראויה לו. מחמת ש'ביטחון' עניינו האזנה מוחלטת והתמסרות לתורה, וכשם שבשעת מתן תורה אם היה נשמע קול ציפור חג ממעל ומציץ, אזי המאזין לצפצוף זה לא היה זוכה לתורה, משום שכל החושים צריכים להיות נתונים ומשועבדים לתורה, וכי אסור שתהא אוושה או קול רעש הסודק את השמיעה, כך גם היום אסור שקול אחר יהיה ח"ו נשמע מלבד התורה. כי כאשר אין ביטחון אין תורה.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

The Chag of Weeks

Harav Hagaon Ahron David shlita

We are approaching the chag of Shavuos, which is the very special Yom Tov of Mattan Torah. The Lev Elyahu, R' Elyah Lopian, notes that Shavuos literally means “weeks,” yet this is how we refer to the chag in our davening. These “weeks” would seem to be just a preparation for the Yom Tov, so why are we saying, “Hashem gave us the chag of weeks”?

R' Elyah explains that the name “Shavuos” conveys a profound lesson: The chag of Shavuos depends on the preparation that precedes it. If you prepare, then you receive the shefa of the Yom Tov. But if you just go on regularly, you’ll have a Yom Tov - it’ll be a nice day, you’ll learn all night, you’ll eat, you’ll be happy - but you’ll be missing the shefa of the chag. That shefa depends on the hachanah of the preceding weeks.

Hachanah is always a crucial element in our avodah, but in this case, the hachanah is the chag.

How, then, can we prepare for Shavuos? R' Elyah says that we do this with the 48 kinyanei Torah.

The Chazon Ish, in his sefer Emunah U’Bitachon (ch. 3), writes that each of the 48 requires a person to depart from his natural tendencies, in order to perfect himself so that he can learn with consistency and devotion.

The Mishnah Berurah (siman 590) offers a fascinating explanation for why we read Megillas Rus on Shavuos, based on the Midrash: Rus became a geyores, and endured a great deal of poverty and suffering in the process. This teaches us that anyone who wants to acquire Torah must experience similar oni v’yissurim.

Now, oni v’yissurim are not necessary physical. A person can have money and food, and whatever he needs, and still experience yissurim in his quest to acquire Torah. As we noted, attaining any of the 48 kinyanei Torah is not simple, and requires effort. One of these kinyanim is Mishnah. Learning mishnayos may seem simple, but perhaps the kinyan of Mishnah means learning a perek or masechta of the Mishnah very, very well. Even mastering a short masechta, such as Bikkurim, requires immense effort - to go over each mishnah ten, twenty, thirty times and know it clearly, to remember every word, maybe even with the Rav.

The same is true for every one of the other kinyanim. To be b’simchah, to be sameach b’chelko - that’s takes immense effort. These efforts are the yissurim.

Let’s say you’re learning Succah now. To learn daf beis, gimmel, dalet, hei by Shavuos, with the shakla v’tarya - that’s a big effort. You have to chazzer the Gemara ten, twenty, thirty times, say it to a friend, go over every word of Rashi many times, and make sure you really know it. Just grasping the simple pshat of the Gemara requires major effort. This is the oni v’yissurim that are the prelude to Shavuos.

Hashem should help us that we should not have to suffer any actual pain, but the repeated chazarah of the Gemara - again and again and again and again - should be our form of yissurim.

A Gadol’s Chazarah

R' Elya Baruch Finkel zt”l would relate a remarkable story that he heard from R' Shmuel Rozovsky. When R' Shmuel was 16, he learned in Grodno, under R' Shimon Shkop. R' Chaim Shmuelevitz was 20 at the time, and he would say shiur, and R' Shmuel was a member of his shiur. Once, R' Shmuel approached R' Chaim to ask him a question on a sugya, and he saw that R' Chaim was learning a Rambam. R' Shmuel stood before him, but R' Chaim didn’t notice him. R' Chaim learned the Rambam, while R' Shmuel was standing there, 25 times.

The same Rambam.

R' Shmuel counted.

He didn’t know how many times R' Chaim learned that Rambam before or after, but just while he was there R' Chaim reviewed it 25 times.

That is amal haTorah. That is yissurim: to review the Rambam, or the Mishnah, the Tosafos, the Rashi, the Ran, the Rashba, whatever you’re learning - again and again and again. And if you don’t understand, you ask a friend, a rebbi. That involves bushah, which is also a form of yissurim.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Rus also suffered bushah. She had to go collect in the fields, even though she was a princess, from the family of Eglon, king of Moav, and that was extremely humiliating. Then Naomi instructed her to go in middle of the night to Boaz, the agadol hador, and ask him to marry her. How embarrassing! But Rus did it. These were the oni v'yissurim required in order to acquire Torah.

Even mishnah requires a lot of iyun, even just learning the shakla v'tarya. What is the Rav saying? What does the mishnah mean? So you'll ask a friend to explain it, and he'll say, "What, you can't read?" And you'll answer, "Yes, I can't read, help me read it."

You have to earn Mattan Torah! Once a year, on Shavuos, the shefa comes down, and it's a very delicate shefa. In order to absorb it, you have to be ready for Shavuos.

Choose Your Masechta

There is a famous story in the Menoras Hamaor about a person who learned Maseches Chagigah his whole life, over and over again, hundreds of times. When he passed away, no one was there, but then a woman came and started wailing and screaming and crying over the loss of this person. When asked who she was, she replied, "I am Chagigah!"

Every person has to choose a masechta and really know it.

R' Nochum knew all of Torah, but "his" masechta was Yevamos. R' Chaim Shmuelevitz also knew kol haTorah kulah, but "his" masechta was Nedarim. For my rebbi, R' Alpert, it was Bava Metzia. You have to take a masechta and chazer it all your life.

Shavuos is the chag of weeks, the chag of hachanah. In the few days that remain until then, make the effort to really acquire any one of the 48 kinyanim. Choose the one that's easiest for you, whether it's Mishnah, or Gemara — going through the shakla v'tarya of the daf, or asking chavirim.

Hashem should help us to truly absorb the shefa of Shavuos and make our own kinyan. Just as Rus endured oni v'yissurim, we should experience oni v'yissurim through learning Torah, and Hashem should enable us to all become gedolei Torah.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

Upscale Graphics LLC

נא להרבות בלימוד ובתפילה לזכותנו ולרפואתו
השלימה בתושח"י של
מורנו הגאון
רבי אברהם צבי בן חנה מרים שמואלביץ
מראשי הישיבה
המאושפז במצב קשה בטיפול נמרץ וזקוק לרחמי
שמים מרובים

RESERVE THE DATE

יחד לבנו לאהבה
CHICAGO
ANNUAL
BENEFIT
RECEPTION
תשפ"ד

WEDNESDAY EVENING

כ' סיון תשפ"ד | JUNE 26, 2024 | 8:30 PM

WITH THE PARTICIPATION OF

HAGAON HARAV NACHMAN
LEVOVITZ SHLITA

ראש ישיבת מיר ירושלים

AT THE HOME OF
MR. & MRS. EIJ MEYSEL
2924 W FARWELL AVENUE